

כמה פוככים מאירים מהם.
ואל"ה תולדת יצחק בן אברהם.
אמר רבי יוסי, מה שונה שעד כאן
לא כתוב בן אברהם וכעת אמר?
אלא אף על גב שכתוב ויברך
אלהים את יצחק בנו, פעת שמת
אברהם, דמותו היתה בו, ונשארה
ביצחק. שכל מי שראה את יצחק,
היה אומר זה ודאי אברהם, והיה
מעיד ואומר, אברהם הוליד את
יצחק.

רבי יצחק קם לילה אחד לעסק
בתורה, ורבי יהודה קם בקיסריה
בשעה הדיא. אמר רבי יהודה,
אקום ואלף לרבי יצחק, ואעסק
בתורה ונתחבר יחד. הלך עמו
חזקה בנו, שהיה ילד. כשקרב
לשער, שמע את רבי יצחק שהיה
אומר, ויהי אחרי מות אברהם
ויברך אלהים את יצחק בנו וישב
יצחק עם באר לחי ראי. הפסוק
הזה אין ראשו סופו, ואין סופו
ראשו. מה שונה שהקדוש ברוך
הוא הצריך לברך את יצחק משום
שאברהם לא ברך אותו? מה
הטעם? משום שלא תברך עשו,
ועל בן עלו אותן ברכות לקב"ה,
ובארוהו. וישב יצחק עם באר
לחי ראי, מה זה לחי ראי? אלא
שהתחבר עם השכינה, הבאר של
מלאך הברית נראה עליה
פתגומו, ומשום כך ברכו.

בינתיים דפק רבי יהודה בשער
ונכנס, והתחברו. אמר רבי יצחק,
פעת זוג השכינה עמנו. אמר רבי
יהודה, הבאר לחי ראי הזו
שאמרת - יפה, אבל בדבר נשמע.
פתח ואמר, (שיר ד) מעין גנים באר
מים חיים ונזלים מן לבנון.
הפסוק הזה נתבאר, אבל הגה
פרשוהו, מעין גנים - זה אברהם.
באר מים חיים - זה יצחק. ונזלים

באר מים חיים ונזלים מן

בסיהרא כמה ככביא נהירין מנייהו.
ואל"ה תולדות יצחק בן אברהם. (בראשית כה)
אמר רבי יוסי, מאי שנא דעד הכא
לא כתיב בן אברהם והשתא אמר, אלא אף
על גב דכתיב ויברך אלהים את יצחק בנו,
השתא דמית אברהם דיוקניה הוה ביה,
ואשתאר ביה ביצחק, דכל מאן דחמי
ליצחק הוה אמר דא אברהם ודאי, והוה
סהיד ואמר (בראשית כה) אברהם הוליד את
יצחק.

רבי יצחק קם ליליא חד (דף קלה ע"ב) למלעי
באורייתא, ורבי יהודה קם בקסרוי,
בהדיא שעתא. אמר רבי יהודה, איקום
ואיזיל לגבי רבי יצחק, ואלעי באורייתא
ונתחבר פחדא. אזל עמיה חזקה בריה
דהוה רביא. פד קריב אבבא, שמע ליה
לרבי יצחק דהוה אמר, ויהי אחרי מות
אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו וישב
יצחק עם באר לחי רואי, האי קרא לאו
רישיה סיפיה ולא סיפיה רישיה, מאי שנא
דקדשא בריך הוא אצטריך לברכא ליה
ליצחק, בגין דאברהם לא ברכיה. מאי
טעמא, משום דלא תברך עשו, ועל דא
סליקו אינון ברכאן לקדשא בריך הוא,
ואוקמוהו. וישב יצחק עם באר לחי ראי,
מאי לחי ראי, אלא דאתחבר בה בשכינתא,
בירא דמלאך קיימא אתחזי עליה, פתגומו,
ובגין כך ברכיה.

אדהכי, בטש רבי יהודה אבבא ועאל,
ואתחברו. אמר רבי יצחק, השתא
זווגא דשכינתא בהדן. אמר רבי יהודה, האי
באר לחי רואי דקאמרת שפיר, אבל במלה
אשתמע. פתח ואמר, (שיר השירים ד)

לְכַנּוֹן, הַאִי קָרָא אֶתְמָר אַבְל הָא אִוְקְמוּהָ, מְעַן גְּנִים דָּא אַבְרָהָם בְּאָר מִים חַיִּים דָּא יִצְחָק, וְנוֹזְלִים מִן לְכַנּוֹן דָּא יִצְקָב. בְּאָר מִים חַיִּים דָּא יִצְחָק, הֵינּוּ דִכְתִּיב וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בְּאָר לַחֵי רְאִי. וּמֵאֵי בְּאָר דָּא שְׂכִינְתָּא. לַחֵי, דָּא חֵי הָעוֹלָמִים, צְדִיק חֵי הָעוֹלָמִים, וְאִין לְהַפְרִיד אוֹתָם. חֵי הוּא בְּשָׁנֵי עוֹלְמוֹת. חֵי לְמַעְלָה, שְׁהוּא הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן. חֵי כְּלָפֵי הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. וְהָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן בְּשָׁבִילוֹ קָיָם וּמְאִיר.

בַּא רְאָה, הַלְכְּנָה לֹא מְאִירָה אֲלֵא כְּשֵׁרוּאָה אֶת הַשְּׁמֶשׁ, וְכִיּוֹן שְׁרוּאָה אוֹתוֹ - מְאִירָה. וְעַל כֵּן בְּאָר לַחֵי רְאִי הֵזוּ וַדְּאִי, וְאִזּוּ מְאִירָה וְעוֹמְדָת בְּמִים חַיִּים. לַחֵי רְאִי, כְּדֵי לְהַתְּמַלֵּא וְלִהְיוֹת מְאִירָה מִחַיֵּי הַגֵּה.

בַּא רְאָה, כְּתוּב (שְׁמוּאֵל ב' כז) וּבְנֵיהוּ בֶן יְהוֹדָע בֶּן אִישׁ חֵי, שְׁהִיָּה צְדִיק וְהָאִיר לְדוֹרוֹ, כְּמוֹ חֵי שְׁלֹמְעֵלָה מְאִיר לְעוֹלָם, וּבְכָל זְמַן הַבְּאָר הֵזוּ לַחֵי מְסֻפְּלָת וְרוּאָה כְּדֵי לְהָאִיר, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ. וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בְּאָר לַחֵי רְאִי, הֵינּוּ שְׂפָתוֹב בְּקַחְתּוֹ אֶת רַבְקָה, וַיֵּשֶׁב עִמָּה וְהִתְאַחַד עִמָּה, חֲשַׁף בְּלִילָה, שְׂפָתוֹב (שִׁיר ב) שְׁמָאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי. וּבֵא וְרָאָה, יִצְחָק הִנֵּה בְּקָרִית אַרְבַּע אַחְרֵי שְׂמַת אַבְרָהָם. מַה זֶה וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בְּאָר לַחֵי רְאִי? שְׁהַזְדוּג עִמָּה, וְאִחְזוּ בְּאוֹתָהּ הַבְּאָר לְעוֹרֵר הָאֲהָבָה, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ.

פְּתַח רְבִי יִצְחָק וְאָמַר, (קַהֲלַת א) וְזָרַח הַשְּׁמֶשׁ וּבֵא הַשְּׁמֶשׁ וְאֵל מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף זוֹרַח הוּא שֵׁם. וְזָרַח הַשְּׁמֶשׁ - זֶה הַשְּׁמֶשׁ שְׁמָאִיר לְלִבְנָה. שְׂפָאֲשֵׁר נִרְאָה עִמָּה, אִזּוּ מְאִירָה, וּמְאִיר וְזוֹרַח מִמְּקוֹם עֲלִיּוֹן שְׁעוֹמֵד עָלָיו, מִשֵּׁם זוֹרַח תְּמִיד. וּבֵא הַשְּׁמֶשׁ - לְהַזְדוּג עִם הַלְכְּנָה. הוֹלֵךְ אֶל דְּרוֹם - שְׁהוּא הַיָּמִין, וְשֵׁם בּוֹ אֶת כַּחוֹ. וּמִשׁוֹם

לְכַנּוֹן, הַאִי קָרָא אֶתְמָר אַבְל הָא אִוְקְמוּהָ, מְעַן גְּנִים דָּא אַבְרָהָם בְּאָר מִים חַיִּים דָּא יִצְחָק, וְנוֹזְלִים מִן לְכַנּוֹן דָּא יִצְקָב. בְּאָר מִים חַיִּים דָּא יִצְחָק, הֵינּוּ דִכְתִּיב וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בְּאָר לַחֵי רְאִי. וּמֵאֵי בְּאָר דָּא שְׂכִינְתָּא. לַחֵי, דָּא חֵי הָעוֹלָמִים, צְדִיק חֵי הָעוֹלָמִים וְלִית לְאַפְרָשָׁא לִוְן, חֵי הוּא בְּתַרֵּי עֲלָמִין, חֵי לְעִילָא, דְּאִיהוּ עֲלָמָא עֲלָאָה, חֵי לְגַבֵּי עֲלָמָא תַתָּאָה, וְעֲלָמָא תַתָּאָה בְּגִינְיָה קְיַימָא וְנִהַרְא. תַּא חֲזִי, סִיְהֵרָא לֹא אֶתְנֵהִירָת, אֲלֵא כַד חֲזִיָּא לִיָּה לְשִׁמְשָׁא, וְכִיּוֹן דְּחֲזִיָּא לִיָּה, אֶתְנֵהִיר. וְעַל דָּא הַאִי בְּאָר לַחֵי רוּאִי וַדְּאִי, וְכַדִּין אֶתְנֵהִירָא, וְקְיַימָא בְּמִיּוֹן חַיִּין, לַחֵי רְאִי, בְּגִין לְאַתְמַלְיָא וְלֹאֲתַנְהֵרָא מֵהָאִי חֵי.

תַּא חֲזִי, כְּתִיב (דף קלו ע"א) (שְׁמוּאֵל ב' כ"ג) וּבְנֵיהוּ בֶן יְהוֹדָע בֶּן אִישׁ חֵי דְהוּהוּ צְדִיק וְנִהִיר לְדָרְיָה, כְּמָה דְחֵי דְלְעִילָא נִהִיר לְעֲלָמָא. וּבְכָל זְמַנָּא הַאִי בְּאָר לַחֵי אֶסְתַּכַּל וְחָמִי, בְּגִין לְאַתְנֵהִירָא כְּדַקְאֲמַרְן. וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בְּאָר לַחֵי רְאִי. הֵינּוּ דִכְתִּיב, (בְּרַאשִׁית כה) בְּקַחְתּוֹ אֶת רַבְקָה, וַיְתִיב בִּהְדָּה, וְאֶתְאַחִיד עִמָּה, חֲשַׁף בְּלִילָה, דְּכְתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) שְׂמָאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי. וְתַא חֲזִי, יִצְחָק בְּקָרִית אַרְבַּע הוּהוּ בְּתַר דְּמִית אַבְרָהָם, מַהוּ וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בְּאָר לַחֵי רוּאִי, דְּאִזְדוּג בִּיָּה, וְאֶחִיד בִּיָּה בְּהָהוּא בִּירָא, לְאַתְעָרָא רְחִימוֹתָא כְּדַקְאֲמַרְן.

פְּתַח רְבִי יִצְחָק וְאָמַר, (קַהֲלַת א) וְזָרַח הַשְּׁמֶשׁ וּבֵא הַשְּׁמֶשׁ וְאֵל מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף זוֹרַח הוּא שֵׁם. וְזָרַח הַשְּׁמֶשׁ, דָּא שְׁמֶשׁא דְנִהִיר לְסִיְהֵרָא, דְּכַד אֶתְחֲזִי בִּהְדָּה כְּדִין נִהִירָא, וְאֶתְנֵהִיר וְזָרַח מְאֵתֵר עֲלָאָה דְקְיַימָא עָלֵיָּה, מִתְּמַן זָרַח תְּדִיר. וּבֵא הַשְּׁמֶשׁ, לְאַזְדוּגָא בִּהְדָּה דְסִיְהֵרָא. (קַהֲלַת א) הוֹלֵךְ אֶל דְּרוֹם, דְּאִיהוּ